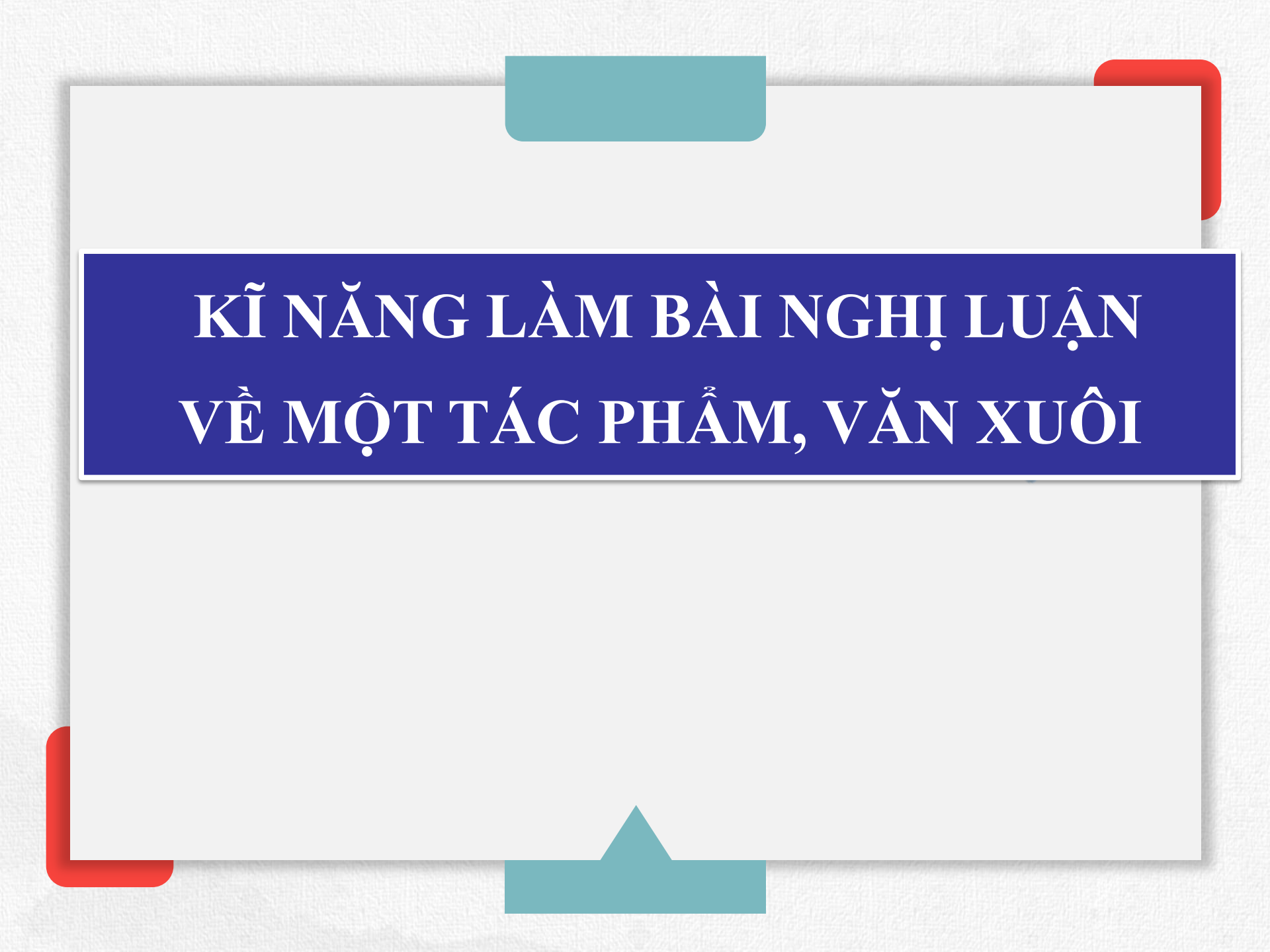

KĨ NĂNG LÀM BÀI NGHỊ LUẬN VỀ MỘT TÁC PHẨM, VĂN XUÔI

PHIẾU HỌC TẬP

Hướng dẫn của giáo viên

Yêu cầu HS trả lời các câu hỏi sau .

Câu 1: Nêu các bước làm bài văn nghị luận văn học, nghị luận về tác phẩm văn xuôi?

Nội dung tự học của HS

Câu 1:

[illegible]

PHIẾU HỌC TẬP

Hướng dẫn của giáo viên

Câu 2: Nêu một số dạng đề thường gặp khi làm bài nghị luận, về một tác phẩm, một đoạn trích văn xuôi?

Nội dung tự học của HS

Câu 2:

This image shows a full page of blank handwriting practice paper. It features ten sets of horizontal lines. Each set consists of a solid top line, a dashed middle line, and a solid bottom line, providing a guide for letter height and placement. The paper is white with light blue or grey lines. There are no margins, text, or other markings on the page.

KĨ NĂNG LÀM BÀI NGHỊ LUẬN VỀ MỘT TÁC PHẨM, VĂN XUÔI

**I/ Đối tượng_nội dung: bài nghị luận,
về một tác phẩm, một đoạn trích văn xuôi**

1/ Đối tượng

- Giá trị nội dung và nghệ thuật của tác phẩm nói chung
- Một khía cạnh nội dung, nghệ thuật của đoạn trích hoặc tác phẩm văn xuôi

KĨ NĂNG LÀM BÀI NGHỊ LUẬN VỀ MỘT TÁC PHẨM, VĂN XUÔI

I/ Đối tượng_nội dung: bài nghị luận,
về một tác phẩm, một đoạn trích văn xuôi

2/ Nội dung

- Giới thiệu tác phẩm hoặc đoạn trích văn xuôi cần nghị luận.
- Phân tích giá trị nội dung và nghệ thuật theo định hướng của đề
- Nêu đánh giá chung về tác phẩm, đoạn trích.

KĨ NĂNG LÀM BÀI NGHỊ LUẬN VỀ MỘT TÁC PHẨM, VĂN XUÔI

**I/ Đối tượng_nội dung: bài nghị luận,
về một tác phẩm, một đoạn trích văn xuôi**

3. Các bước làm bài văn nghị luận về một tác phẩm, một đoạn trích văn xuôi:

Bước 1. Phân tích đề – xác định các yêu cầu của đề

- Xác định dạng đề.
- Yêu cầu nội dung (đối tượng).
- Yêu cầu về phương pháp.
- Yêu cầu phạm vi tư liệu, dẫn chứng.

KĨ NĂNG LÀM BÀI NGHỊ LUẬN VỀ MỘT TÁC PHẨM, VĂN XUÔI

I/ Đối tượng_nội dung: bài nghị luận,
về một tác phẩm, một đoạn trích văn xuôi

3. Các bước làm bài văn nghị luận về một tác phẩm, một đoạn trích văn xuôi:

Bước 2. Lập dàný – tìm ý, sắp xếp ý: Theo bố cục ba phần

- *Mở bài:*

+ Giới thiệu khái quát về tác giả, tác phẩm, đoạn trích văn xuôi cần nghị luận.

+ Giới thiệu vấn đề nghị luận.

- *Thân bài:* Phân tích những giá trị nội dung, nghệ thuật tác phẩm, đoạn trích để làm rõ vấn đề cần nghị luận

- *Kết bài:* Đánh giá chung về tác phẩm, đoạn trích.

KĨ NĂNG LÀM BÀI NGHỊ LUẬN VỀ MỘT TÁC PHẨM, VĂN XUÔI

**I/ Đối tượng_nội dung: bài nghị luận,
về một tác phẩm, một đoạn trích văn xuôi**

3. Các bước làm bài văn nghị luận về một tác phẩm, một đoạn trích văn xuôi:

Bước 3. Viết bài

- Dựa theo dàn bài đã xây dựng, viết thành bài văn hoàn chỉnh.
- Chú ý viết đoạn văn phải thể hiện được nổi bật luận điểm và chứng minh bằng những luận cứ rõ ràng.
- Các đoạn phải có liên kết, chuyển tiếp nhau.

KĨ NĂNG LÀM BÀI NGHỊ LUẬN VỀ MỘT TÁC PHẨM, VĂN XUÔI

II/ Một số dạng đề thường gặp:

Dạng đề

- Nghị luận về ý nghĩa nhan đề tác phẩm
- Nghị luận về tình huống truyện
- Nghị luận toàn bộ tác phẩm văn học
- Nghị luận về nhân vật
- Nghị luận về một khía cạnh của tác phẩm
- Nghị luận về một chi tiết, hình ảnh
- Nghị luận về một đoạn trích văn xuôi
- So sánh, liên hệ

KĨ NĂNG LÀM BÀI NGHỊ LUẬN VỀ MỘT TÁC PHẨM, VĂN XUÔI

II/ Một số dạng đề thường gặp:

1/Dạng đề phân tích tác phẩm văn xuôi:

a/ Cách làm bài:

- Phân tích nội dung tác phẩm
 - Phân tích nghệ thuật tác phẩm
- chỉ ra các khía cạnh về nội dung, nghệ thuật của một tác phẩm văn xuôi, truyện ngắn.

KĨ NĂNG LÀM BÀI NGHỊ LUẬN VỀ MỘT TÁC PHẨM, VĂN XUÔI

II/ Một số dạng đề thường gặp:

1/Dạng đề phân tích tác phẩm văn xuôi:

b/ Nghị luận nghệ thuật của một tác phẩm văn xuôi.

- Nghệ thuật dựng truyện: cốt truyện, hay tình huống truyện, kết cấu
- Nghệ thuật xây dựng nhân vật: tâm lý, tính cách, tư tưởng, nhân vật đối lập, nhân vật phụ trợ

KĨ NĂNG LÀM BÀI NGHỊ LUẬN VỀ MỘT TÁC PHẨM, VĂN XUÔI

II/ Một số dạng đề thường gặp:

1/Dạng đề phân tích tác phẩm văn xuôi:

b/ Nghị luận nghệ thuật của một tác phẩm văn xuôi.

- Các chi tiết, tình tiết đặc sắc
 - Cách kết thúc truyện
 - Giọng văn
- * Khi cần đánh giá nghệ thuật cuối mỗi bài phân tích tác phẩm văn xuôi, chúng ta cũng dựa trên những khía cạnh này.

KĨ NĂNG LÀM BÀI NGHỊ LUẬN VỀ MỘT TÁC PHẨM, VĂN XUÔI

II/ Một số dạng đề thường gặp:

2/ Dạng đề phân tích nhân vật

- * Mở bài: – Giới thiệu tác giả, tác phẩm
– Giới thiệu nhân vật cần nghị luận

- * Thân bài:
 - Ngoại hình (nếu có): ngoại hình xấu/đẹp -> suy nghĩ của em về ngoại hình của nhân vật.

KĨ NĂNG LÀM BÀI NGHỊ LUẬN VỀ MỘT TÁC PHẨM, VĂN XUÔI

II/ Một số dạng đề thường gặp:

2/ Dạng đề phân tích nhân vật

- * Mở bài: – Giới thiệu tác giả, tác phẩm
– Giới thiệu nhân vật cần nghị luận

* Thân bài:

- Số phận (nếu có): cần chú ý đến số phận khi còn nhỏ, khi trưởng thành (đời sống vật chất và tinh thần).
- Phẩm chất: các nhân vật đều có phẩm chất. Học sinh cần khái quát được phẩm chất của nhân vật trochúng ta cũng dựa trên những khía cạnh này.

KĨ NĂNG LÀM BÀI NGHỊ LUẬN VỀ MỘT TÁC PHẨM, VĂN XUÔI

II/ Một số dạng đề thường gặp:

2/ Dạng đề phân tích nhân vật

- * Mở bài: – Giới thiệu tác giả, tác phẩm
– Giới thiệu nhân vật cần nghị luận

* Thân bài:

- Đánh giá:
 - + Nghệ thuật khắc họa nhân vật
 - + Ý nghĩa của hình tượng nhân vật trong tác phẩm.

KĨ NĂNG LÀM BÀI NGHỊ LUẬN VỀ MỘT TÁC PHẨM, VĂN XUÔI

II/ Một số dạng đề thường gặp:

2/ Dạng đề phân tích nhân vật

- * Mở bài: – Giới thiệu tác giả, tác phẩm
– Giới thiệu nhân vật cần nghị luận

- * Kết bài:
 - Đánh giá vẻ đẹp, sức sống của nhân vật trong văn học
 - Tài năng, vị trí của nhà văn.

KĨ NĂNG LÀM BÀI NGHỊ LUẬN VỀ MỘT TÁC PHẨM, VĂN XUÔI

Ví dụ minh họa:

**Đề bài: Phân Tích Nhân Vật Trọng Thủy trong Truyện
An Dương Vương Và Mị Châu - Trọng Thủy**

3. Lập dàn ý

*** Mở bài:**

- Giới thiệu về tác phẩm, dẫn dắt vào nhân vật Trọng Thủy

KĨ NĂNG LÀM BÀI NGHỊ LUẬN VỀ MỘT TÁC PHẨM, VĂN XUÔI

Ví dụ minh họa: Đề bài: Phân Tích Nhân Vật Trọng Thủy trong Truyện An Dương Vương Và Mị Châu - Trọng Thủy

3. Lập dàn ý

- *Thân bài: Giới thiệu chung về Trọng Thủy:
 - Vị trí nhân vật trong tác phẩm: Đóng vai trò là nhân vật phản diện
 - Lai lịch: Là con trai của Triệu Đà - người luôn lăm le xâm lược Âu Lạc
 - Tình tình: Người con trai ngoan ngoãn, nghe theo lời sắp đặt của cha, sang Âu Lạc cầu hôn và tìm hiểu bí mật đánh trận của vua Thục Phán

KĨ NĂNG LÀM BÀI NGHỊ LUẬN VỀ MỘT TÁC PHẨM, VĂN XUÔI

Ví dụ minh họa: Đề bài: Phân Tích Nhân Vật Trọng Thủy trong Truyện An Dương Vương Và Mị Châu - Trọng Thủy

3. Lập dàn ý

*Thân bài: Là người có tâm địa xấu: Hành động và kế hoạch

- Đầu tiên sang cầu hòa, rồi lấy lòng Mị Châu
- Được sự chấp thuận của vua, cưới Mị Châu nhưng lại xin ở rể
- Lừa gạt Mị Châu lấy cắp nỏ thần
- Trở về báo vua cha
- Đem quân sang đánh Âu Lạc

KĨ NĂNG LÀM BÀI NGHỊ LUẬN VỀ MỘT TÁC PHẨM, VĂN XUÔI

Ví dụ minh họa: Đề bài: Phân Tích Nhân Vật Trọng Thủy trong Truyện An Dương Vương Và Mị Châu - Trọng Thủy

3. Lập dàn ý

*Thân bài: Là một người chồng bạc tình, bạc nghĩa:

- Lợi dụng lòng tin, ngây thơ của công chúa
- Không coi trọng tình yêu của người vợ

KĨ NĂNG LÀM BÀI NGHỊ LUẬN VỀ MỘT TÁC PHẨM, VĂN XUÔI

Ví dụ minh họa: Đề bài: Phân Tích Nhân Vật Trọng Thủy trong Truyện An Dương Vương Và Mị Châu - Trọng Thủy

3. Lập dàn ý

***Thân bài:** Bi kịch gặp phải:

- Gây ra cái chết cho công chúa Mị Châu
- Khi nhận ra tình yêu của mình dành cho vợ -> hối hận đã quá muộn -> tìm đến cái chết

=> Kết luận: Trọng Thủy là nhân vật phản diện vừa đáng thương vừa đáng trách.

*** Kết bài**

Kết luận lại về nhân vật Trọng Thủy, đưa ra bài học thông qua nhân vật này.

KĨ NĂNG LÀM BÀI NGHỊ LUẬN VỀ MỘT TÁC PHẨM, VĂN XUÔI

Đề 2: Hãy tìm hiểu sự khác nhau về từ ngữ, về giọng văn giữa hai văn bản *Chữ người tử tù* (Nguyễn Tuân) và *Hạnh phúc của một tang gia* (Trích *Số đỏ* - Vũ Trọng Phụng). Giải thích vì sao có sự khác nhau đó.

- Thao tác chính: So sánh, giải thích

a. Tìm hiểu đề:

- Nội dung: Sự khác nhau về *từ ngữ* và *giọng văn*

- Tư liệu: Tác phẩm “*Chữ người tử tù*” của Nguyễn Tuân và “*Hạnh phúc của một tang gia*” (trích “*Số đỏ*” của Vũ Trọng phụng)

KĨ NĂNG LÀM BÀI NGHỊ LUẬN VỀ MỘT TÁC PHẨM, VĂN XUÔI

b. Lập dàn ý

- Mở bài: + Giới thiệu tác giả, tác phẩm
+ Giới thiệu nhân vật cần nghị luận
- Thân bài: Sự khác nhau về từ ngữ:

“Chữ người tử tù”

Nhiều từ Hán Việt, cách nói cổ.

=> Dựng nên những cảnh tượng và những con người thời phong kiến suy tàn.

“Hạnh phúc của một tang gia”

- Từ ngữ phóng đại, nói ngược, nói mỉa.

-> Tính chất giả dối, lố lăng, đồi bại của xã hội “thượng lưu”

KĨ NĂNG LÀM BÀI NGHỊ LUẬN VỀ MỘT TÁC PHẨM, VĂN XUÔI

b. Lập dàn ý

- Thân bài:
 - + Sự khác nhau về từ ngữ:
 - + Sự khác nhau về giọng văn:

“Chữ người tử tù”

Giọng cổ kính trang trọng => Nói đến con người tài hoa, trọng *thiên lương* nay chỉ còn là “*vang bóng*”.

“Hạnh phúc của một tang gia”

Giọng mỉa mai, giễu cợt => Giả dối, lố lăng, đồi bại của xã hội đương thời.

KĨ NĂNG LÀM BÀI NGHỊ LUẬN VỀ MỘT TÁC PHẨM, VĂN XUÔI

b. Lập dàn ý

- Mở bài:
- Thân bài:
- Kết bài:

Đánh giá chung sự *khác nhau* về từ ngữ, giọng văn trong hai văn bản. Sự thành công của hai tác giả.

CỦNG CỐ BÀI HỌC

Cần đặc biệt chú ý điều gì khi lựa chọn đề tài nghị luận về tác phẩm, đoạn trích văn xuôi ?

- A. Lựa chọn vấn đề đã được bàn luận nhiều.
- B. Lựa chọn vấn đề chưa được bàn luận nhiều.
- C.** Lựa chọn vấn đề thực sự có giá trị, có ý nghĩa, có vai trò quan trọng trong tác phẩm.
- D. Lựa chọn vấn đề mình cảm thấy hứng thú.

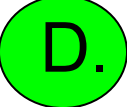
CỦNG CỐ BÀI HỌC

Cần tránh những lỗi thường gặp gì khi nghị luận về một vấn đề của tác phẩm văn xuôi ?

A. Bình luận không đúng phạm vi đề tài: đi chệch hướng hoặc trình bày phạm vi quá rộng, quá lan man.

B. Sa đà vào trần thuật, kể lể lan man những sự kiện, tình tiết trong tác phẩm mà không phân tích được giá trị, ý nghĩa của các yếu tố này.

C. Đề cập chung chung đến mọi khía cạnh của tác phẩm, không rõ trọng tâm vấn đề chủ yếu.

 D. Tất cả những lỗi nêu trong A, B, C.

PHIẾU HỌC TẬP

LẬP DÀN Ý CHO ĐỀ BÀI SAU:

1/ Phân tích nhân vật My Châu trong truyền thuyết An Dương Vương _My Châu Trọng Thủy.

2/ Phân tích nhân vật Huân Cao trong tác phẩm Chử Ngươi Tử Tù của Nguyễn Tuân.